Stenogrammid

XIII Riigikogu, VII Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 16.05.2018, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund
1. 13:01 Kodakondsus
2. 13:12 Riigigümnaasiumivõrk
3. 13:21 IT-spetsialistide vajadus Eestis
4. 13:30 Ministeeriumi töökorraldus
5. 13:39 Valeandmete esitamine Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjonile
6. 13:47 Algklasside suunamine teise vahetusse Tartu Tamme Gümnaasiumis
7. 13:55 Kiire interneti viimine maapiirkondadesse

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor
Tere! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!
Kohaloleku kontroll
Infotunnis kohaloleku registreeris 33 Riigikogu liiget. Valitsusliikmetest on kohal peaminister Jüri Ratas, ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo ning haridus- ja teadusminister Mailis Reps. Annan iga teema arutelul võimaluse ühe lisaküsimuse esitamiseks.

---

1. 13:01 Kodakondsus

13:01 Esimees Eiki Nestor
Esimene küsija on Jürgen Ligi ja esimene vastaja peaminister Jüri Ratas. Jürgen Ligi, palun!

13:01 Jürgen Ligi
Aitäh! Härra peaminister! Eelmisel nädalal esitas Reformierakond menetlusse kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu, mis likvideerib vastuolu põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse vahel ning lubab topeltkodakondsust sünnijärgsetele kodanikele. Teiseks ühtlustab ta kodakondsuse äravõtmise paragrahve. Esimene on eelnõu peateema, teine on väiksem teema. Aga teie reageerisite sellele uudisele avaldusega, nagu Reformierakond tegeleks rahvuspõhise vastandamisega. See on toksiline teema ja selline avaldus väga ässitav. Mis peale parteilise omakasu veel õigustab seda, kui kodakondsuse seaduse menetluse puhul hakatakse rääkima rahvuspõhisest ässitamisest? Te olete peaminister.

13:02 Peaminister Jüri Ratas
Väga austatud Riigikogu esimees! Austatud Riigikogu liikmed! Hea küsija! Tõsiselt, selle keerulise teemaga on Eesti ühiskonnas vaja tegeleda. Ma arvan, et see on õige tähelepanek ja õige suund. Minu meelest on Riigikogus praegu kaks seaduseelnõu, mis on seotud kodakondsuse küsimusega. Ma alustan sellest, et valitsus on esitanud kodakondsuse seaduse täiendamise seaduse eelnõu 629, mis tänaseks on siin auväärt Riigikogus esimese lugemise läbinud ning mille eesmärk ja sisu on keeleõpe vähemalt viis aastat Eestis seaduslikult elanud välismaalastele, kes vastavad põhilistele kodakondsuse taotlemise tingimustele ja kes soovivad Eesti kodakondsust taotleda. Keeleõpe on välismaalasele tasuta

ning riik võimaldab talle hüvitist ajal, kui ta on kokkuleppel tööandjaga saanud keeleõppeks tasustamata õppepuhkust. Keeleõppe lepingute sõlmimisega on plaanitud alustada tuleva aasta jaanuaris ja keeleõppe kuludeks on eelnõus järgmise kolme aasta peale arvestatud 3,7 miljonit eurot. Tõesti, teine eelnõu on see, mille algatas Reformierakond 9. mail, see on kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu 634, mille eesmärk on võimaldada topeltkodakondsust, kuid vaid sünnijärgse kodakondsusega Eesti elanikele. Muu hulgas soovite te seadust täiendada võimalusega, et isikult, kes on saanud Eesti kodakondsuse eriliste teenete eest, saab Vabariigi Valitsus kodakondsuse oma otsusega ära võtta (ma tsiteerin nüüd teie eelnõu seletuskirja), "kui isiku suhtumine Eesti Vabariiki on muutunud kohatuks". Mina lähtun siin ühest – põhiseadusest. Põhiseaduse § 8 lõige 4 ütleb üheselt: "Kelleltki ei tohi veendumuste pärast võtta Eesti kodakondsust."

13:04 Esimees Eiki Nestor
Jürgen Ligi, palun!

13:04 Jürgen Ligi
Härra peaminister! Meil on vähe aega, nii et palun vastake küsimusele. Mis peale parteilise omakasu veel ajendas teid süüdistama meid rahvuspõhises vastandumises? Kust tuli see "rahvus", kust tulid need tõlgendused? Selles eelnõus on kasutatud välismaalaste seaduse § 11 sõnastust ja põhiseaduse sõnastust ning ei midagi muud. Seadusi on omavahel ühtlustatud ja rahvuste kohta ei ole siin mitte ühtegi märkust. Teie tegite avalduse, et keegi vastandab, et autorid vastandavad rahvusi. See on väga ässitav, väga vastandav ja vaenu külvav avaldus. Palun põhjendage oma avaldust! Ärge rääkige sellest, mis on teie eelnõus kirjas, rääkige, miks te niimoodi käitute.

13:05 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh, väga austatud Jürgen Ligi! Armas Jürgen, eks need reaktsioonid, mis erinevatel Eesti poliitikutel on olnud, on antud juhul tulenenud ju sellest, mida ütlesite teie Eesti ajakirjanduses seoses selle seaduseelnõu menetlusse andmisega. Mul on hea meel, et see positsioon, mille on välja käinud teie erakonna uus esimees, läheb vastuollu teie seisukohtadega. Ma arvan, et Kaja Kallasel on siin igal juhul õigus, ja ma loodan, et ka teie tulete selle põhiaspekti juurde, mis just Reformierakonna seaduseelnõu üks pool on. Tahaksin öelda, et minu meelest olete teie ja Reformierakond hakanud tõsiselt võistlema, mis on kõige äärmuslikum parempoolne erakond Eestis. Ma arvan, et teil läheb selles konkurentsis päris hästi. Samas, see Reformierakond, mida mina tunnen ja mida mina tean, on seisnud liberaalsete väärtuste eest, euroopalike põhimõtete eest, erinevate vabaduste eest, mitte vabaduste äravõtmise ja keeldude eest. Teie erakonna esimees Kaja Kallas ütles oma troonikõnes Reformierakonna kongressil, et on kummaline vaadata soove reguleerida patriotismi. Ta on veel lisaks öelnud, et vabadus tähendab ka seda, et inimestel peab olema õigus eksida, ilma et selle eest jäädavalt seina külge naelutataks. Ma arvan, et see on ikka teie lähtekoht.

13:07 Esimees Eiki Nestor
Austatud Riigikogu, ma saan aru, et infotunni sissejuhatav lause, et ma annan võimaluse ühe küsimuse esitamiseks, jäi kas arusaamatuks, kättesaamatuks, mõistmatuks või midagi muud. Valdo Randpere, palun!

13:07 Valdo Randpere
Aitäh! Lugupeetud peaminister! Tegelikult sa ikkagi ei vastanud küsimusele, kuidas see rahvuste vastandamine meie eelnõust välja tuli ja millest selline järeldus. Nii et ma palun sellele vastust. Aga mind paneb samamoodi hämmastama, et umbes pool aastat tagasi tegi Keskerakonna aseesimees sarnase eelnõu eriliste teenete eest kodakondsuse äravõtmise kohta, aga siis ei rääkinud te mingist rahvuste vastandamisest, mitte millestki. Sellest kirjutati pikalt-laialt ka ajakirjanduses arvamusartikleid. Küll ei ole eelnõu jõudnud Riigikokku, jah, aga see on pigem teie aegluse ja valitsuse mittetöötamise vili, mitte teie tahte vili. Nii et ma endiselt palun selgitust rahvuste vastandamise ja just meie eelnõus selle rahvuste vastandamise esilekerkimise kohta. Kust selline järeldus?

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Mina räägin Eesti Reformierakonna fraktsiooni üleantud eelnõust, täpsemalt kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõust. See eelnõu anti Riigikogu menetlusse minu teada 9. mail. Täna, 16. mail, küsib Riigikogu liige Jürgen Ligi minu käest ja teema on kodakondsus. See ongi see eeldus, mille põhjal ma vastan, et minu seisukoht on jätkuvalt ja tugevalt toetada Eesti Vabariigi põhiseadust. Põhiseaduse § 8 lõige 4 ütleb ju väga konkreetselt ja üheselt (te näete seda, kui te põhiseaduse ette võtate): "Kelleltki ei tohi veendumuste pärast võtta Eesti kodakondsust." Ma alustasin vastamist auväärt Jürgen Ligi esimesele küsimusele sellega, et ka selles teie 9. mail algatatud kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõus 634 on minu meelest väga palju seda sisu, mis on vaja läbi debateerida. Seesama küsimus, mida ma ka märkisin, topeltkodakondsuse võimaldamine vaid sünnijärgselt kodakondsuse saanud Eesti elanikele, on tegelikult ühiskonnas ju läbi arutamata. Ühelt poolt on põhiseadus, teiselt poolt on kodakondsuse seadus ja kolmandalt poolt reaalsed inimesed, kellel on kaks kodakondsust, näiteks Rootsi Kuningriigi ja Eesti või Ameerika Ühendriikide ja Eesti kodakondsus. Nii et loomulikult, siin on ka seda, millega saab edasi minna. Kui te küsite, millest ma lähtun, siis ma vastan, et lähtun sellest, mille te olete menetlusse andnud. Ma toetan seda, et leida siin sellist ühisosa, et neid teemasid edasi arutada, aga ma ei toeta sellist Reformierakonda, kes on hakanud võitlema kõige äärmuslikuma parempoolse erakonna positsiooni eest. Ma arvan, et teil tuleks lätete juurde tagasi minna.

13:10 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Jürgen Ligi, sa võid esitada mulle protseduurilise küsimuse. Jah, palun!

13:10 Jürgen Ligi
Just, härra juhataja, tahaksin esitada teile küsimuse. Te selgitasite minu väga piiratud õigusi, aga mina tahaksin küsida peaministri märksa laiemate õiguste kohta. Kas tal on õigust vastata ka küsimusele? Ma tegelikult sõnastasin küsimuse nii: miks ta räägib rahvuste vastandamisest seoses eelnõuga, kus rahvused pole üldse teemaks? Kas peaministril on kohustus vastata Riigikogu liikme küsimusele või võib ta lihtsalt kaks minutit oma joru ajada?

13:10 Esimees Eiki Nestor
Peaministril on kohustus vastata küsimusele ja Riigikogu juhataja ei vastuta peaministri vastuste sisu eest. Iga peaminister, minister või kes iganes vastutab selle eest ise. Lõpetan küsimuse käsitlemise. Nüüd on Valdo Randperel protseduuriline küsimus.

13:11 Valdo Randpere
Aitäh! Mul on natuke, aga mitte päris sarnane küsimus. Kui ma sain peaministrist õigesti aru, siis ta ütles just seda, et tema tegelikult tahaks hirmsasti diskuteerida nendel teemadel, aga samal ajal lajatab ta esimese reaktsioonina ajakirjanduses, et tegemist on rahvustevahelise vaenu õhutamisega, ja siin Riigikogu saalis infotunnis ta tegelikult keeldub sellele küsimusele vastamast. Kas juhataja ei saaks teda korrale kutsuda?

13:11 Esimees Eiki Nestor
Juhataja tõesti ei saa peaministrile öelda, mida ta peab vastama.

---

2. 13:12 Riigigümnaasiumivõrk

13:12 Esimees Eiki Nestor
Järgmine vastaja on Mailis Reps ja küsija Krista Aru. Palun!

13:12 Krista Aru
Aitäh, härra esimees! Austatud proua minister! Ministeerium liigub jõuliselt edasi riigigümnaasiumide ehitamise ja arendamisega. Minu küsimus keskendub linnale nimega Rakvere. Rakvere Gümnaasium asub väga kaunis, arhitekt Alar Kotli spetsiaalselt projekteeritud ja spetsiaalselt ehitada lastud hoones.

Nüüd kavandatakse Rakvere riigigümnaasiumi jaoks uut hoonet. Miks mitte siis korda teha ja kasutada seda Alar Kotli spetsiaalselt gümnaasiumi jaoks projekteeritud hoonet, mis oli juba 1930-ndate Eestis üks enim hinnatud, tunnustatud ja ka kiidetud arhitektuurisaavutusi? Miks on ikkagi Rakveres nüüd otsustatud just uue hoone kasuks?

13:13 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh, hea küsija! Tõepoolest, riigigümnaasiumidega, nii nagu te ka oma küsimust alustasite, on jõuliselt edasi liigutud. Lisaks juba traditsioonilistele gümnaasiumidele Nõos ja Noarootsis, mis on olemas aastast 1994, on maakonnakeskustes sellega edasi mindud just alates 2013. aastast ja nüüd on järg jõudnud Rakvere kätte. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse aruteludel öeldi siinsamas Riigikogus väga selgelt välja, et igasse maakonnakeskusesse peaks tulema riigigümnaasium. Kuidas need riigigümnaasiumid siis tekivad? Riik ühelt poolt ütleb, et me oleme nõus seda finantseerima koostöös Euroopa maksumaksjaga, ja teiselt poolt teeb seda kohalik omavalitsus. Osapooled on haridusministeerium, RKAS, kes aitab hangete ja planeerimistega, ja ka kohalik omavalitsus. Need kohad, kuhu riigigümnaasiumid tulevad, on väga paljus olnud tegelikult kohaliku kogukonna otsustada, sest see on ikkagi lõpuks selle piirkonna haridusvõrgu lahutamatu osa. Rakveres on gümnaasiumi ehitamiseks pakutud sellesama Pärdi keskuse juures ja Kotli projekteeritud maja vahetus läheduses asuvat maatükki. Miks on mitmes kohas vanale majale eelistatud uut maja? Räägin puhtalt kogemuse põhjal. Aeg hakkab otsa saama, ma loodan täpsustavale küsimusele vastates seda teemat edasi arendada. Lühidalt öeldes on mõlemad variandid võimalikud, mõlemal on plusse ja miinuseid. See on kohaliku kogukonna ja riigi kokkulepe, aga uuel majal on selgelt ka omad plussid.

13:15 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:15 Krista Aru

Aitäh, härra esimees! Austatud proua minister! Ma olen väga seda meelt, et uuel majal on omad plussid ja vanal majal on omad plussid. Aga teie vastusest sain aru, et eelkõige teeb selle otsuse, kumma kasuks valida, kohalik kogukond. Kui kohalik kogukond on nagu kaheks jagunenud, ühed on poolt ja teised vastu, kas siis riik, kelle ülesanne on ka hinnata sedasama riiklikku kultuuripärandit, oma soovitustega saab ja tahab ja kas tal on üldse võimalusi mõjutada seda protsessi, et me tegelikult selle koolimaja kaudu, selle kooli tegevuse kaudu väärtustaksime olemasolevat ja väga väärtuslikku kultuuripärandit?

13:16 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps

Aitäh! Kõigepealt, kui te lubate, siis ma toon mõne paralleeli. Meil on maakonnakeskusi, kus on riigigümnaasiumile ehitatud uus hoone. Uue hoone pluss on see, et seal saab luua keskkonna, mis vastab ootustele ja uutele õpikäsitlustele, mis meil on levinud. Seal on väga interaktiivsed, mitme distsipliini õpetust võimaldavad klassiruumid, sinna saab rajada täiesti uuetele nõuetele vastavad keemialaborid, füüsikatunni katseruumid jne. Me ehitame tänapäeval küll ümmargusi, küll ovaalseid koolimaju just selleks, et kõik lapsed selles gümnaasiumis ühel hetkel positiivses mõttes kokku saaksid. Aatriumid on tavaliselt samal ajal ka sööklad, aulad, kontserdisaalid jne. Niisuguseid võimalusi vanas majas sellisel kujul ei ole. Vana hoone ei ole kindlasti nii energiaefektiivne ja kulud on seal veidi suuremad. Need on põhjused, miks otsustada uue maja kasuks. Olemasolevate ajalooliste hoonete säilitamisel ja arendamisel on aga ka väga palju plusse. Nii et miks kogukonnad kohati on valinud selle tee, sellest me saame ka aru.
Aga mis on Rakvere eripära? Seda Kotli projekteeritud maja nii või teisiti kasutatakse, ta on Rakveres vajalik põhikoolile. Nii et juhul kui Rakvere volikogu peaks andma selle maja riigigümnaasiumile, tekib olukord, kus peab põhikoolile uue maja ehitama, sest olemasolevasse kahte koolimajja põhikoolilapsed ära ei mahu. See on teema üks pool. Teine pool, mis on natukene keerulisem, seisneb selles, et Rakvere on samal ajal esitanud ka põhikoolimeetme raames taotluse, et saada toetust samal aadressil asuva kooli jaoks. Ka volikogu peab arvestama, et kahe meetme, põhikoolimeetme ja gümnaasiumimeetme raames me samal ajal rahastust anda ei saa. Loomulikult ei ole minu asi öelda Innove eest, kas Rakvere saaks 100% rahastust põhikoolimeetmest, aga suure tõenäosusega on neil argumente, miks nad oleksid selle toetuse väärilised. Nii et siin on väga mitu põhjust, miks volikogu on veidi äraootav.

13:18 Esimees Eiki Nestor
Andres Herkel, palun!

13:18 Andres Herkel
Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Küsimuse üks pool on see, kuidas kohalik kogukond Rakveres ikkagi selle otsuse tegi, kas olid kaasatud ka kooli vilistlased. Meie oleme kuulnud teistsugust seisukohta, et oleks hea meelega nähtud just nimelt seda Kotli maja selles funktsioonis. Te ütlesite veel, et riik, kohalik omavalitsus ja Riigi Kinnisvara AS on need, kes on selle otsuse kaalumisel kõige suurema mõjuga. Minu küsimus on veel see: millisel kohal selles otsustusprotsessis on ikkagi see argument, et meie klassikaline arhitektuuripärand oleks kasutuses ja täidaks väärikalt avalikku funktsiooni?

13:19 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps
Aitäh väga hea küsimuse eest! Väga kõrgel kohal. Vaatame mitmeid ja mitmeid aastaid kestnud vaidlusi näiteks Paides nn Posti tänava maja üle, mis mitu korda on ka siia Riigikokku jõudnud. Seal on täpselt need argumendid, et on üks ajalooline kinnistu ning kohalik kogukond ütleb, et riigigümnaasiumi loomise abil saaks ühe muinsuskaitselise objekti korda, saaks sinna tagasi tuua haridusasutuse. Väga sarnased argumendid olid Valgas, samamoodi põhjendati. Ma saan aru selle hoone muinsuskaitselisest tähendusest. Rakvere eripära on lihtsalt selles, et see hoone on nii või teisiti kasutusel ja mitte keegi mitte hetkekski ei ole kaalunud võimalust, et haridusasutus peaks sealt välja minema. See on, ma saan aru, põhjus, miks Rakvere volikogu otsus ei ole, ütleme, päris sama kaaluga kui mitmes teises paigas tehtud otsus, kus on näiteks kommertsgümnaasiumi või tütarlaste gümnaasiumi ajalooline hoone valitud. Kas see on üks argumentidest? Jaa, loomulikult on, aga me peame arvestama, et selline otsus on kindlasti piirav. Kui me vaatame neid riigigümnaasiume, mis on ajaloolistes hoonetes, siis näeme, et need on veidi traditsioonilisema klassiruumide ülesehitusega ja kindlasti ei ole nad nii, ütleme, tänapäevased mõningas mõttes, aga neil hoonetel on oma väärtus. Kui me peame silmas hariduse järjepidevust, siis on selge, et nendel ajaloolistel hoonetel on väga-väga suur mõju haridusele. Mõisakoole ning Tallinna või Tartu ajaloolisi koolihooneid armastatakse, sest need hooned annavad koolile oma hinguse. Nii et igal juhul me ootame Rakvere otsust, aga oluline on saada selgus ja edasi minna.

13:21 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

3. 13:21 IT-spetsialistide vajadus Eestis

13:21 Esimees Eiki Nestor
Vastab ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo, küsib Mart Helme. Palun, Mart Helme!

13:21 Mart Helme
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Te olete korduvalt väitnud, et Eesti vajab 7000 IT-spetsialisti. Me tegime veidi kodutööd. Kiire kontroll CV Keskuse lehel näitas, et kogu Eesti peale on praegu pakkuda 151 IT-spetsialisti töökohta. Need 151 kohta on vist kõikide IT-erialade peale. Me uurisime veel ka IT-firmadest ja selgus, et nii mõneski kohas on probleeme sellega, et inimestele piisavat töökoormust pakkuda. Palun selgitage, kust pärineb teie väide 7000 IT-spetsialisti kohta. Millised on need firmad, kuhu need inimesed tööle läheksid?

13:22 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo
Suur aitäh küsimuse eest! Jah, ega minister neid üksinda ju kokku ei loe, vaid selleks, et midagi väita, peavad olema ikkagi tehtud kas uuringud või analüüsid. Minu väited põhinevad sellise liidu nagu Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit liikmete hulgas nende endi tehtud küsitlustel. Need liikmed, keda on sadu, on öelnud, et juba nüüd on puudu 7000 spetsialisti ja aastaks 2020 on neid puudu 8600. IT-spetsialistide puudusest ei räägi ju ainult Eesti, kuigi me oleme n-ö e-riigina tuntud ja meil on väga palju arenevaid IT-firmasid, ka uusi *start-up*'e, kus on samuti IT-spetsialiste vaja. Ma

toonitan, et IT-spetsialist ei ole ainult programmikirjutaja, IT-spetsialist võib olla ka andmetöötleja, IT-spetsialist võib olla see, kes töötab töötlevas tööstuses näiteks masinate ja seadmetega. Nii et IT-spetsialisti mõiste on iseenesest palju laiem kui traditsiooniline programmikirjutaja.
Ma kuulsin hiljuti (ma võin siin küll eksida), et Rootsis räägitakse juba sellest, et puudu on üle 30 000 IT-spetsialisti. See on kasvav probleem kogu regioonis, meie lähiriikides, ka Saksamaal. On väga oluline, et me selles konkurentsis silma paistaksime ja oleksime atraktiivsed, et ka väljastpoolt IT-spetsialiste Eestisse tuleks. Palgad selles sektoris on märkimisväärselt kõrgemad kui Eesti riigi keskmine. See tähendab, et kui me suudame IT-spetsialiste palgata, siis me saame ka rohkem maksutulu, rääkimata sellest, et nemad aitavad ettevõtet arendada, digitaliseerida, automatiseerida, mille tulemusena kasvab ettevõtte tootlikkus ning selle tulemusena kasvavad inimeste palgad ja sissetulekud, aga ka riigikassa tulud.

13:24 Esimees Eiki Nestor
Mart Helme lisaküsimus, palun!

13:24 Mart Helme
Aitäh! Lugupeetud minister! Meie fraktsioon ilmselt palub, et te meile ka kirjalikult vastaksite ja annaksite ülevaate, kes on konkreetselt selle küberliidu – või mis iganes organisatsioon see oli – liikmed, kes on teid nende andmetega varustanud. Meie võib-olla pealiskaudne ja mitte piisavalt representatiivne küsitlus IT-valdkonna üliõpilaste hulgas näitas, et neil on töökoha leidmisega probleeme. Kuidagi ei klapi need otsad kokku. Kas siin on tõesti tegemist erinevate pistikuotstega või milles on küsimus? Või on küsimus rahas? Äkki firmad, kes väidavad, et neil on tööjõupuudus, loodavad saada hoopiski teatud rahalist toetust spetsialistide leidmiseks ja rakendamiseks?

13:25 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo
Aitäh! Loomulikult, ITL on see institutsioon või liit, s.o Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit. Ma võin paluda, et nad teiega nende tehtud küsitluse tulemusi jagaksid, hea meelega. Aga kui me räägime IT-spetsialistide puudusest, siis võin öelda, et mina kohtun ju teatud sagedusega ka teiste liitudega, kas siis kaubandus-tööstuskoja või tööandjate keskliiduga. Eile näiteks kohtusin kaubandus-tööstuskodasid esindava katusorganisatsiooniga. Kümne riigi esindajad olid ümber laua, kes samuti rääkisid üleüldse tippspetsialistide leidmise raskusest. Eestis on neid keeruline leida, sh IT-spetsialiste. Näiteks on Statistikaamet prognoosinud, et aastaks 2026 – see on kümne aasta pärast, isegi vähem, juba kaheksa aasta pärast – on Eestis *ca* 608 000 inimest, kes aktiivses tööelus osalevad, st neid on 60 000 vähem kui täna, ja tippspetsialiste on puudu umbes 29 000.
Kui rääkida sellest välisspetsialistide toetusest, millega me tahame ettevõtjaid aidata väljastpoolt IT-spetsialistide sissetoomisel, siis see projekt on isetasuv. See tähendab, et toetust saab alles siis, kui inimene, kes on Eestisse tulnud, on siin töötanud vähemalt viis kuud ja talle on makstud kuus vähemalt 2000 eurot palka. Me teame Eesti tööjõumakse: kui brutopalk on 2000 eurot, siis sellest peaaegu 1000 eurot on maksud, mis tulevad hiljem riigikassasse. Nii et viie kuuga saab riik selle inimese pealt 5000 eurot ja 2000 inimese puhul me räägime 64 miljonist eurost aastas.

13:27 Esimees Eiki Nestor
Raivo Põldaru, palun!

13:27 Raivo Põldaru
Aitäh, härra Riigikogu esimees! Hea minister! Küsimust esitama ajendasid mind teie vastused. Esiteks, ümberkaudu Euroopa riikides on igal pool spetsialiste puudu, kus tuhat, kus kümneid tuhandeid. Teiseks, seda raha, mida me kasutame spetsialistide sissetoomise võimaldamiseks, võiks kasutada ju oma inimeste koolitamiseks. Pealegi, kui selgub, et seal valdkonnas nii suur tööjõupuudus on, siis inimesed läheksid ehk ise seda eriala õppima. Kas meil tõepoolest ei jätku siis endal inimesi? Teine küsimus, kust me neid inimesi siis saaksime, kui ümberkaudu riikides neid puudu on?

13:28 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Aitäh! Väga hea küsimus. Kõigepealt ütlen, et näiteks hinnatakse, et 2020. aastal on Eestis üleüldse kokku vaja 37 000 IT-spetsialisti. Nii et kui me räägime siin sellest, et me tahaksime tuua selleks ajaks 2000 spetsialisti väljastpoolt, siis see on väga väike osa sellest 37 000-st, kes selles sektoris tööd saavad. Igal juhul on minu, valitsuse ja Eesti riigi prioriteet aidata kõigepealt tööle oma inimesi, neid koolitada ja välja õpetada. Selleks on ka väga palju koolitusprogramme välja töötatud, seda nii haridusministeeriumis kui ka meie ministeeriumi infotehnoloogiaosakonnas. Näiteks on sellised programmid, et me aitame koolitada, ma ei tea, 500 inimest, et nad saaksid programmeerijateks. Koolitatakse süvitsi, need on sellised pikad koolitused tööandjate juures inimestele, kes on varem mingi muu elukutse omandanud, aga tahavad nüüd hoopis IT-spetsialistiks saada, sest nende varasem töö ei too enam leiba lauale või neil on lihtsalt soov teist spetsialiteeti omandada. Lisaks tehakse meil tuhandetele inimestele selliseid koolitusi, et aidatakse koolitada IT-spetsialiste töötleva tööstuse jaoks, on koolitusi, kus aidatakse koolitada töötleva tööstuse või ettevõtluse otsustajaid, ka juhte. Nii et koolitusi on väga-väga palju. Ma toonitan, käsi südamel, et see on igal juhul prioriteet: aidata meie oma inimesi tööle ja vajadusel aidata neil ümber õppida. Väljastpoolt tulijad on köömes kogu selles massis, mis selles sektoris tööd saab. Aga vaatamata sellele, et me koolitustega tegeleme, jääb meil ikkagi tippspetsialiste puudu.

13:30 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

4. 13:30 Ministeeriumi töökorraldus

13:30 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsija on Heidy Purga ning vastaja haridus- ja teadusminister Mailis Reps. Heidy Purga, palun!

13:30 Heidy Purga
Aitäh, eesistuja! Lugupeetud minister! Minu küsimus puudutab teie ministeeriumi kommunikatsioonitegevust sel kibedal tööajal. Möödunud nädalal ilmus ajalehes Postimees lugu, kust me saime teada, et Haridus- ja Teadusministeerium on oma ridadesse palganud ühe kommunikatsiooninõuniku, selleks et ta kantsleri sotsiaalmeediapostitusi teeks. Minu esimene küsimus on selline: milles seisnevad selle Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsleri kommunikatsiooninõuniku seda laadi täpsemad ülesanded ajal, kui riik püüab bürokraatiat ja ametnikkonda vähendada?

13:31 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps
Aitäh väga hea küsimuse eest! Tõepoolest, hea meelega tutvustan ministeeriumi valdkonnategevusi, sh ministeeriumis tehtud ümberkorraldusi. Haridus- ja Teadusministeeriumis on nelja asekantsleri asemel nüüd kolm asekantslerit ning nende ümberkorralduste ja põhimääruste muudatuste tulemusena – tänu infotunnis esitatud küsimustele veendusin ka ise kõikides muudatustes – on nüüd ühe asekantsleri töö ümber korraldatud. Asekantslereid on vähem, nii et me oleme ka ametnikkonda oluliselt vähendamas. Kuue osakonna tööd juhib nüüd kantsler isiklikult. Iga asekantsleri alluvuses töötab eraldi kommunikatsioonistrateeg, kes tegeleb vastavate valdkondade, näiteks keelevaldkonna või noortevaldkonna kommunikatsiooniga. Lisaks tutvustavale tegevusele tavameedia vahendusel tutvustatakse ministeeriumi tegevusi loomulikult sotsiaalmeedias.
Artiklis oli räägitud proua Margit Kapakust. Tema ametijuhendis on tõepoolest lisaks muudele ülesannetele (ürituste korraldamine, tekstiloome, trükised, infomaterjalid ja muu, mis on kommunikatsiooniosakonnas tavalised) kirjas ka see, et need kuus valdkonda, mis on kantsleri otseses haldusalas, peavad olema sotsiaalmeedias kaetud. Tänasele küsimusele vastust ette valmistades arvas Margit Kapak ise oma töökoormust hinnates, et sotsiaalvaldkonnale on ta suutnud pühendada oma tööajast mitte rohkem kui 2%, aga ta kindlasti tahaks sotsiaalmeedia osakaalu oma tööülesannetes suurendada. Võin teile öelda, et üks suur osa tema tööst on strateegiate väljatöötamise tutvustamine ja see kindlasti hakkab rohkem hõlmama ka sotsiaalmeediat.

13:33 Esimees Eiki Nestor
Heidy Purga, palun täpsustav küsimus!

13:33 Heidy Purga
Aitäh, lugupeetud minister, selle vastuse eest! Minu järgmine küsimus puudutab sellestsamast artiklist ja teie artiklist lähtuvalt sedasama keelevaldkonda ja samamoodi kommunikatsiooni. Selles artiklis võisime näha ka ekraanitõmmist ühest sissekandest, mille on teinud see kommunikatsiooninõunik sotsiaalmeedia platvormil. Kui tähtsaks peab Haridus- ja Teadusministeerium lisaametnikke palgates heas eesti keeles suhtlemise oskust?

13:33 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps
Aitäh! Peame seda väga-väga oluliseks. Me peame oluliseks, et kõik inimesed, kes kommunikatsiooniosakonnas ja üldse haridusministeeriumis töötavad, suudaksid kirjutada heas eesti keeles. Paneme rõhku sellele, et nad suudaksid seda teha ka inglise keeles. Meil on ka kommunikatsioonispetsialist, kes suudab infot vahendada vene keeles ja teeb seda heas vene keeles. Kõiki keeli, mida me haridusministeeriumi infokanalites kasutame, peab kasutama korrektselt ja hästi, aga loomulikult on eesti keel eriline, sest me vastutame ka keelevaldkonna eest.
Sotsiaalmeedias kasutatav keel on väga põnev teema. Kui me meenutame Riigikogus toimunud keelevaldkonna arutelu ning ka keeleinimeste enda korraldatud põhjalikke seminare, konverentse või mõttevahetusi, siis tekibki küsimus, kus on piir väga korrektse eesti keele ja natukene võib-olla mitteametlikuma, sotsiaalmeedia keelekasutuse vahel. Kas ametkonnad peavad sotsiaalmeedias alati kasutama korrektset kirjakeelt, mis võiks olla kõikide keelevaldkonna inimeste ootus? Tihti kasutatakse sotsiaalmeedias üsna sõbralikku tooni. Kus see tasakaal siis on? Seda peab rahulikult tunnetama. Aga täna saab selgelt ütelda, et Haridus- ja Teadusministeerium on võtnud väga selgelt juhtiva rolli uute suurte valdkonnastrateegiate koostamisel. Sellega tegeleb Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsler isiklikult ning ta ise hindab, et info selgitamine sotsiaalmeedias peab olema kindlasti üheks võtmesõnaks, selleks et kaasata suuremaid sotsiaalseid gruppe ja huvirühmasid, aga seda tuleb kindlasti teha korrektses eesti keeles.

13:36 Esimees Eiki Nestor
Külliki Kübarsepp, palun!

13:36 Külliki Kübarsepp
Aitäh, hea esimees! Hea minister! Minu küsimus on matemaatika valdkonnast. Nimelt osalesin ma noorteühingute rahastamise ümarlaual, kus teemaks oli Hasartmängumaksu Nõukogu kaotamine, mida Riigikogu hakkab varsti-varsti menetlema, ja sellest tulenevalt noorteühingute rahastamine. Praegune olukord on selline, et rahastatakse otse ministeeriumist lepingute alusel, pluss see raha, mida on võimalik projektipõhiselt saada nõukogu kaudu. Ministeeriumi esindaja väitis meile, et edaspidi 1 + 1 ei võrdu 2, vaid 1 + 1 võrdub 1. Miks selline matemaatika? Miks ei ole noorteorganisatsioonidel pigem seda perspektiivi, et neisse panustatakse enam?

13:36 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps
Aitäh! Väga hea küsimus. Kindlasti saame Hasartmängumaksu Nõukogu töö lõpetamise ja kogu selle ümberkorralduse üle siin Riigikogus veel arutada. Kõigepealt, olles selles nõukogus olnud enam kui kümme aastat, olin ma viimase hetkeni üsna skeptiline, kas selle nõukogu tegevuse lõpetamine on kõige targem otsus. Aga väga pikkade arutelude ja institutsionaalsete mõttetalgute tulemusena – sealjuures toimusid need koos nendesamade noorte endiga – on siiski kõigil tekkinud veendumus, et pikaajalisemaid, kahe-kolmeaastaseid sotsiaalsete partnerite lepinguid, mis annavad tugevama baasrahastuse, tuleks eelistada projektipõhistele taotlustele ühekordsete ürituste jaoks. Haridus- ja Teadusministeerium on oma valdkonnas välja pakkunud noorteühingute aastatoetuste suurendamise, nii et 1 + 1 on kindlasti 2. Aga tegelikult võib 1 + 1 olla ka 3, sest lisaks aastatoetuste tõstmisele oleme kaalumas seda, kuidas samal ajal planeerida asju kaks või kolm aastat ette, kui me tahame pikaajalisi lepinguid. Seda me teeme kindlasti koos sotsiaalsete partneritega, näiteks nendesamade noorteühingutega, kuna ministri juures on nüüd olemas ka Noorte Nõukogu. Seal me võtame selle

teema uuesti detailselt üles, et arutada, kuidas ette näha, millised on need tegevused, milleks siiani on lisaraha küsitud, näiteks ühekordsed üritused või mingid kampaaniad, ja anda see summa tõepoolest selle organisatsiooni kätte, et ta saaks rahulikult tegevusi planeerida ja sellised tegevused ei jääks ära. Aga see arutelu, millised need summad saavad olema, on praegu algusfaasis. Ministeerium tõenäoliselt mõtles seda, et regulaarseid aastatoetusi sinna kõrvale enam ei tule, aga summad kindlasti suurenevad.

13:38 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

5. 13:39 Valeandmete esitamine Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjonile

13:39 Esimees Eiki Nestor
Järgmisena vastab peaminister Jüri Ratas Andres Herkeli küsimusele. Palun!

13:39 Andres Herkel
Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Midfield OÜ on saatnud Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjonile ühe ülestunnistuse, kus ta ütleb, et aastatel 2009–2015 jäeti Keskerakonnale arveid esitamata 1,24 miljoni euro eest. Ma pöördun teie kui algallika poole, et küsida, millega siin on tegemist olnud. Kas tegemist on olnud keelatud annetusega, tagastamatu laenuga, nagu mõned Keskerakonna esindajad on üritanud öelda, või on tegemist olnud lihtsalt andmete esitamata jätmisega Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjonile võla asjus, mida te olete teadlikult varjanud?

13:39 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh, hea küsija! Ma alustan positiivsest ja rõõmsast poolest. Härra Herkel, jõudu teile erakonna juhtimisel! Mulle tundub, et me mõlemad oleme üsna järjepidevad. Mina olen teile järjepidevalt öelnud, et teile on avatud uks Keskerakonda tulekuks, teie püüate järjepidevalt seal lävepakul mängida, et kas astuda sisse või mitte. Arvestades sellega, et teid valiti taas Vabaerakonna esimeheks, ju siis mingil määral viivitus tekib, aga ma saan aru, et see huvi teil ikkagi jätkub. Mina ütlen, et mina ust kinni ei pane ja minu meelest võib see teema väga vabalt laual olla.
Te annate mulle huvitava ülesande. Te annate kolm vastusevarianti, et mis siis sobib. Aga äkki on olemas ka neljas vastusevariant ja see on see, et mulle tundub, et Keskerakonna küsimuses esitab Midfield valeandmeid? Seda vastusevarianti te ei andnud. Ma arvan, et Vabaerakond peaks ikkagi natukene rohkem andma inimestele vastamisvõimalustes vabadust, ei ole vaja panna neid väga konkreetsesse kasti, et tuleb nii vastata. Ma tean, et Keskerakonna peasekretär on öelnud, et Paavo Pettai rahanõude puhul on tegemist valeväidetega ning ettevõtja pole esitanud ERJK-le ühtegi tema ja Keskerakonna vahelist lepingut ega pole viidanud, kas, kellega ja kunas on need kokkulepped sõlmitud. Ma igal juhul ütlen erakonna peasekretäri ja enda nimel, et me oleme avatud suhtlemiseks ERJK-ga, et see küsimus võimalikult kiiresti laualt maha saada.

13:41 Esimees Eiki Nestor
Andres Herkel, palun!

13:41 Andres Herkel
Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Selle küsimuse puhul ei ole oluline minu positsioon Vabaerakonnas, vaid selle küsimuse puhul on oluline, et väga paljud vaatlejad on kinnitanud, et vaadeldaval perioodil, aastatel 2009–2015, olid Keskerakonna tunnetuslikud valimiskulud oluliselt suuremad kui see summa, mis Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjonile deklareeriti. Ehk tekib küsimus, kuidas see sai nii pika aja vältel niiviisi olla. Minu küsimus on, kes olid Keskerakonna juhatuse liikmed aastatel 2009–2015. Kas ka teie olite siis juhatuses? Kas te olete sellest pettusekahtlusest isiklikult prii või mitte? Püütakse ju näidata, et kõik valed tegevused, mis toimusid, toimusid tänu Edgar Savisaarele. Keskerakonna juhtimine on toimunud aga märksa laiemalt.

13:42 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! See, kui te Riigikogu liikmena hakkate süüdistama teist poliitikut ja teda kahtluse alla panema, on muidugi teie vaba valik. Aga mulle tundub, et see ei ole olnud Vabaerakonna tee, pigem peavad neid uurimisi tegema vastavad instantsid. Nagu ma vastasin teie esimesele küsimusele, igal juhul koostöö ERJK-ga toimib ja ma pean oluliseks, et erakond annab võimalikult palju vastuseid. Mul on ainult ühest asjast natukene, ma ütleksin, kahju. Ma vaatan, et te rakendate kogu aeg sellist suveräänset, autonoomset institutsiooni, nagu ERJK on, oma valimisvankri ette. Ma ei tea, kui õige see on. Nad peavad oma tööd tegema ja ma arvan, et nad teevad oma tööd professionaalselt.
Teie teine küsimus oli, kes olid Keskerakonna juhatuse liikmed ajavahemikus, mille kohta te küsisite, vist aastatel 2009–2015. Andke andeks, aga sellesse perioodi jääb, ma arvan, kolm juhatuse koosseisu. Selleks, et öelda teile nüüd peast kõik need 30–40 inimest, ma tõesti ei ole hetkel valmis. Ma tean, et näiteks 2011. aastal oli mul au kandideerida küll Keskerakonna esimeheks, aga mitte Keskerakonna juhatusse, ja kui sa juhatusse ei kandideeri, siis ega sa sinna ka ei saa. Nii et kui te soovite teada, kes olid tollal Keskerakonna juhatuse liikmed, siis ma arvan, et Vabaerakonna peasekretär saab kindlasti oma heale ametikaaslasele Keskerakonnast selle kohta e-kirja saata. See meie erakonnas saladus ei ole.

13:44 Esimees Eiki Nestor
Külliki Kübarsepp, palun!

13:44 Külliki Kübarsepp
Aitäh, hea esimees! Hea peaminister! Mina tõlgendan seda küsimust sellel moel, et tegemist on ju riigi peaministriga, kes juhib ühte suurimat erakonda Eestis. Kui selles erakonnas on kahtlused ja segadused, siis kas me saame olla kindlad, et meie valitsuses on kõik läbipaistev ja arusaadav? Ehk minu küsimus on see: kas meie, Riigikogu liikmed ja terve Eesti ühiskond, saame olla kindlad selles, et kui ministriks sai Janek Mäggi, siis ei võetud teda tööle selleks, et tema ja tema firma osutaksid Keskerakonnale kommunikatsiooniteenuseid?

13:45 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh! Kõigepealt ma täpsustan: minu teada on Keskerakond liikmete arvult Eesti kõige suurem erakond, mitte üks suurimaid. See oli punkt üks. Selles, et liikmeskonnaga tuleb tegeleda, on teil õigus ja me usinasti sellega tegelemegi. Ma ju eelnevalegi küsijale andsin mõista, et ta on oodatud.
Nüüd teie mure Keskerakonna, ma saan nii aru, valimiskampaania ja Janek Mäggi pärast. Ma ei tea, ma näen, et see Vabaerakonna huvi meie erakonna toimetamiste vastu on tegelikult laiem, seda huvi ei tunne ainult teie esimees, ja kui ka teil sama soov on, siis ma ütlen ka teile tere tulemast. Kui on selliseid häid inimesi, kes soovivad lüüa kaasa valimiskampaanias – ma ei tea, kuidas te soovite kaasa lüüa, kas kandidaadina või kellegi toetajaliikmena –, siis jumala pärast, mina arvan, et see vabadus on kindlasti olemas.
Kui te küsisite, kas minister hakkab oma ettevõtte abil tegema Keskerakonnale valimiskampaaniat, siis ei, selleks ei teinud ma talle ettepanekut. Mina tegin Janek Mäggile ettepaneku asuda riigihalduse ministri ametikohale. Mul on hea meel, et ta selle vastu võttis ja president selle otsuse allkirjastas. Janek Mäggi on siin ametivande andnud, ta teeb oma tööd ja see on kõige olulisem. Kõige olulisem on see valdkonnatöö niisuguses regionaalpoliitika võtmes, et toetada Eesti piirkondasid, näiteks Ida-Virumaa programm, Kagu-Eesti programm, riigimajadega edasiminek. Need on need küsimused. Tänasele valitsusele on oluline töökohtade väljaviimine Tallinnast. Kui te tahate siin kaasa lüüa, siis te olete igal juhul igas mõttes väga teretulnud.

13:47 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

6. 13:47 Algklasside suunamine teise vahetusse Tartu Tamme Gümnaasiumis

13:47 Esimees Eiki Nestor
Haridus- ja teadusminister Mailis Reps vastab küsimusele, mille esitab Arno Sild. Palun!

13:47 Arno Sild
Aitäh, lugupeetud esimees! Lugupeetud minister! Teatavasti on Tamme gümnaasiumi õpilaste vanemad väga teravalt tõstnud üles küsimuse, et nad ei ole nõus laste õhtupoolses vahetuses õppimise variandiga. Missugune on ministeeriumi seisukoht ja mis oleks siis lahendus? Siin on räägitud moodulklassidest, aga kas on mingi teine või kolmas variant veel? Kuidas teie ministrina selle küsimuse lahendust näete?

13:48 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps
Aitäh, hea küsija! Kõigepealt, kuidas seadus seda reguleerib? Lõpuks me oleme ju praegu Riigikogus. Seadus ütleb, et kohalik omavalitsus peab tagama kõigile oma lastele võimaluse õppida. Täpsustavad ministeeriumide määrused, nii Haridus- ja Teadusministeeriumi kui ka Sotsiaalministeeriumi määrused ütlevad, et ruumid peavad vastama tervisekaitse ja muudele nõuetele, tagatud peab olema kooli päevakava täitmine ja ettenähtud õppekorralduse järgimine. Sotsiaalministeeriumi määrus toob lausa esile, et lisaks esimesele vahetusele on võimalik ka teine vahetus, kuid tunnid peavad lõppema vähemalt kella seitsmeks.
Milline on praegu koolivõrgu olukord? Tõesti, Eestimaal on koole, kus lapsi ei jagu. Neid on kahjuks üsna palju. Ma usun, et me oleme ühiselt hariduse rahastamises astunud samme, et me siiski väikseid maakoole eelisrahastame suuremate koefitsientidega, et seal oleks jätkuvalt võimalik head ja kvaliteetset haridust omandada. Aga on ka piirkondi, kus laste arv kasvab. Tartu linn on üks nendest piirkondadest, kus laste arv lähiaastatel on kasvamas. Lisaks Tamme gümnaasiumile on Tartus arutluse all kindlasti veel see, kuidas sealses koolivõrgus need lisanduvad 900 õpilast ära jaotuvad, milliste koolide vahel, ja kuidas oleks võimalik luua parim lahendus nii, et lapsevanemad oleksid rahul. Tamme gümnaasiumi laste vanematele on pakutud, et teises vahetuses õppivad lapsed hakkaksid kooli tulema kella kaheteistkümneks ja oleksid juba vähemalt kella neljaks vabad. Kogu hommikupooliku oleks lastel võimalik olla kas pikapäevarühmas või tegelda huvitegevusega, ka need võimalused on lapsevanematele välja pakutud.

13:50 Esimees Eiki Nestor
Arno Sild, palun!

13:50 Arno Sild
Aitäh, lugupeetud esimees! Lugupeetud minister! Ma tahtsingi veel küsida, kas see probleem on ka mujal päevakorral peale Tartu. Seda esiteks. Teiseks, kuidas siis praegu suund on, kas õhtupoolse vahetuse klasside arv väheneb või suureneb või jääb edaspidi samale tasemele? Kuidas teie nägemus on?

13:50 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps
Kõigepealt aitäh, hea küsija! Milline on see olukord laiemalt? Nagu ma ütlesin, enamikus Eestimaa piirkondades, kui geograafilises mõttes vaadata, laste arv pigem väheneb, aga samal ajal Tartus, Tartu ümbruses, Harjumaal ja Tallinnas laste arv suureneb ning kasv on märkimisväärne. Kuidas on olukord lahendatud? Lisaks laste arvu kasvule Harjumaal on olulisel määral kasvanud ka koolimajade arv, ehitatakse kas päris uusi või laiendatakse olemasolevaid. See on ka põhjus, miks Harjumaa on olnud väga huvitatud riigigümnaasiumide loomisest, sest see vabastab koolimaju põhikoolile. Aga nii või teisiti on kas päris õhtust vahetust või poolest päevast juurde tulevaid tunde välja pakutud.
Te mainisite mooduleid, ka see variant on näiteks Tartus läbi arutatud. Moodulil on omad plussid, st kõik lapsed saavad hommikul kooli tulla, aga tuleb arvestada ka kooli õppekava teisi aspekte. Tartu linn on andnud selgitusi, miks nad eelistaksid lapsi kutsuda kooli kella kaheteistkümneks, selle asemel et panna lapsed õppima moodulklassi. Eelkõige sellepärast, et kõik muud üldkasutatavad ruumid (spordiruumid, kultuurilise tegevuse ruumid, ringitööruumid jm) võivad sattuda olukorda, kus ruumikasutus on ühel perioodil liiga intensiivne. Näiteks võtame kas või sööklad ja võimlad – kõik need ei pruugi sellisele survele vastu pidada, sest sellega ei ole arvestatud. Seetõttu on eelistatud päevakoormust hajutada. Nii et jah, on kohti, kus on selliseid lahendusi vaja, aga pigem on meil tegemist kahanevate koolipiirkondadega.

13:52 Esimees Eiki Nestor
Mart Helme, palun!

13:52 Mart Helme
Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Te mainisite, et Tartus on õpilased, kes on õhtusesse vahetusse määratud, muul ajal hõivatud pikapäevarühmades ja huviringides. Kas see toob vanematele kaasa rahalisi lisakohustusi?

13:53 Haridus- ja teadusminister Mailis Reps
Aitäh väga hea küsimuse eest! Kõigepealt, mis puudutab huviringe ja koolis korraldatavat tegevust, siis see on üsna individuaalne. On piirkondi, kus koolis tegutsevad ringid ja pikapäevarühmad on tasuta, ning on kohalikke omavalitsusi, kus pikapäevarühmades ja huviringides on osalemistasu, aga tavaliselt ei ole see mitte väga suur, varieerudes mõnest eurost paarikümne euroni. Mis puudutab Tamme gümnaasiumi, siis ma tõesti ei oska teile vastata, seda peab küsima Tartu linnalt. Neile lastele on võimaldatud osaleda pikapäevarühmas, see on mulle täna teada. Seda, millised on selle korralduslikud kulud ja milliseid huviringe täpselt pakutakse ja millistel tingimustel, võin teile vahendada, kui see teid täpsemalt huvitab, aga vist on lihtsam küsida seda otse Tartust.
Eelnev küsimus puudutas ka seda, kas selliseid õhtuseid vahetusi on veel. Jah, on ka Tartu linnas, näiteks Miina Härma Gümnaasiumis, ja on Tallinnas 12 koolis. Päris õhtused vahetused need ei ole. Võib-olla mõni meid jälgiv inimene mäletab oma kooliajast, et tunnid kestsid õhtuni välja. Praegu on kella kaheteistkümneks või poole kaheteistkümneks kooli tulevad lapsed sellises poolõhtuses vahetuses ja sedagi ainult nooremates algklassides, selleks et lapsed saaksid ikkagi kella kolmest või neljast vabaks. Põhikooliklassides, kus on juba pikemad päevad, püütakse saavutada seda, et lapsed tulevad kooli hommikul ja saavad koolipäeva ikkagi normaalsel ajal lõpetada.

13:55 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

7. 13:55 Kiire interneti viimine maapiirkondadesse

13:55 Esimees Eiki Nestor
Vastab Urve Palo, minister, küsib Külliki Kübarsepp, Riigikogu liige. Palun!

13:55 Külliki Kübarsepp
Aitäh, hea esimees! Hea minister! Aprilli alguses käis meediast läbi suur sõnum, et kohe-kohe jõuab kiire internet valguskaabli abil maapiirkondadesse. 7. mai Postimees kirjutas, et paraku see niiviisi ei ole, sest te ei ole saanud oma määrusele – räägime lihtsustatult – toetust. Ühed põhjalikumad vastused tulid endiselt ministrilt Jaak Aabilt ja ma loen ka Konkurentsiameti kirja üheks olulisemaks. Sealt tuleb välja, et lahendamata on probleemid, kas kaabel jõuab tegelike vajajateni, millised kohustused tekivad tarbijatel hinnapoliitika tõttu, kas on tegemist riigihankega ja kas see on riigiabi reeglitega kooskõlas. Ehk need on kõik needsamad teemad, millest me oleme kuude jooksul siinsamas saalis ja ka konverentsisaalis rääkinud ning te olete kinnitanud, et kõik on lahendatud. Miks ei ole see nii olnud? Milline on selle määruse seis?

13:56 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo
Aitäh, hea küsija! Mul on väga hea meel, et te seda küsisite, ja mul on väga kahju, et me saame sellel teemal vähe diskuteerida, sest aeg saab otsa. Aga räägin lühidalt. See on täiesti tavaline protseduur, et kui töötatakse välja mingit eelnõu, siis see läheb kooskõlastusringile. Ma tänan südamest kõiki institutsioone ja ministeeriume, kes on oma arvamuse andnud. See ongi kooskõlastamise mõte – saada rohkem teadmisi. Me saime umbes 100 kommentaari, me oleme need kõik läbi vaadanud, väga paljusid ka arvesse võtnud. Oleme kohtunud muu hulgas Rahandusministeeriumi ametnikega ja leppinud kokku, milliseid muudatusi me teeme, milliseid me ei tee ja miks me ei tee. Me oleme seletanud ka seda, et selles situatsioonis on mõistlik minna edasi meetmega, mitte hankega, sest riik ei hangi

konkreetselt ju midagi endale, ta ei hakka ühtegi objekti hiljem omama. Me tahame just toetusmeetme raames tekitada olukorra, kus ettevõte, kes konkursi võidab, paneb ka oma raha sinna alla ja saab võimalikult palju aadresse, et siis võimalikult paljudele inimestele üle Eesti see tänapäevane lairiba koju kätte viia. Kooskõlastusprotsess on meie ajagraafikut pidurdanud võib-olla paari nädala võrra. Selles ei ole mitte midagi katastroofilist. Nii et praeguse seisuga me oleme selle eelnõu uuesti üle vaadanud ja seda täpsustanud, see on majandusministeeriumi juristide käes ülevaatamisel. Ma loodan, et hiljemalt järgmise nädala alguses, kui mitte selle nädala lõpus, läheb see uuesti Rahandusministeeriumisse viieks päevaks kooskõlastamisele ja pärast seda saame juba määruse alla kirjutada – või saan mina alla kirjutada – ja ka konkursi välja kuulutada. Mis puudutab Konkurentsiameti muret, mis saab seitsme aasta pärast hinnaga, siis seda me täna ju ei teagi. Hinnad kogu aeg langevad, me ei saa täna kokku leppida, mis hinnaga seitsme aasta pärast operaatorid oma teenust pakuvad, sest tendents on hoopiski hindade langus. Aga Tehnilise Järelevalve Amet seda vaatlust kogu aeg teeb.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp jõuab veel ühe küsimuse küsida ja minister vastata ning siis on Riigikogu infotund läbi.

13:58 Külliki Kübarsepp

Aitäh-aitäh-aitäh! Väga kummaline oli see, kui te ütlesite, et ei ole aadresse. Kohalikud omavalitsused on neid aadresse kogunud ja tegelikult info peaks ju olemas olema. Väga kummaline, et igast kirjast kumab läbi, et neid materjale ei kasutata. Konkreetne küsimus: kas enne Riigikogu valimisi 2019. aastal jõutakse kopp maasse lüüa ja tööle asuda või see on siiani olnud vaid sotsiaaldemokraatide kampaaniavahend?

13:59 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Aitäh! Kõigepealt, ma ei ole öelnud, et aadresse ei ole. Vastupidi, Tehnilise Järelevalve Amet tegi valgete alade kaardistuse ning on väga täpselt teada, kus on millise kiirusega internetiühendus. Iga kodanik võib Tehnilise Järelevalve Ameti kodulehelt vaadata, millise kiirusega internetiühendus tema aadressil on. Me teame, et tegelikult on ainult 25% aadressidest sellised, kus on kiire internetiühendus olemas. Viie aasta jooksul lubab erasektor selle kaardistuse põhjal teha veel 25% omal jõul ära ehk kokku umbes 51% aadressidest jääb ka viie aasta pärast tegelikult kiire internetiühenduseta, kui riik midagi ei tee. Sellepärast me selle toetusmeetme ka teeme, et me ei ole olukorraga sugugi mitte rahul. Umbes kahe kuu jooksul pärast seda, kui konkurss on välja kuulutatud, peaks võitja selguma. See, kui kiiresti saab võitja töödega pihta hakata ja kopa maasse lüüa, sõltub sellest, kas otsus kaevatakse edasi või ei, aga tingimused, et võitja oma n-ö toetusmeetme kätte saaks, on sellised, et ta peab nendel aadressidel rajama kiire internetiühenduse viie aasta jooksul ja ta peab tegema ka vahepealseid akte. Me ei maksa ette mitte ühtegi summat, vaid maksame tagantjärele. Nii kui on mingi osa tehtud, saab ta riigilt proportsionaalse toetuse kätte. Osa tasust me jätame päris lõppu, et motiveerida teda ikka kogu seda lubadust ellu viima. Nii et mina saan öelda, et kindlasti on meil hiljemalt varasügiseks võitja teada. Ma loodan, et siis saab võitja tööle hakata. Ta peab viie aastaga oma lubadused ellu viima.

14:01 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, peaminister! Aitäh, ministrid! Riigikogu infotund on lõppenud.